

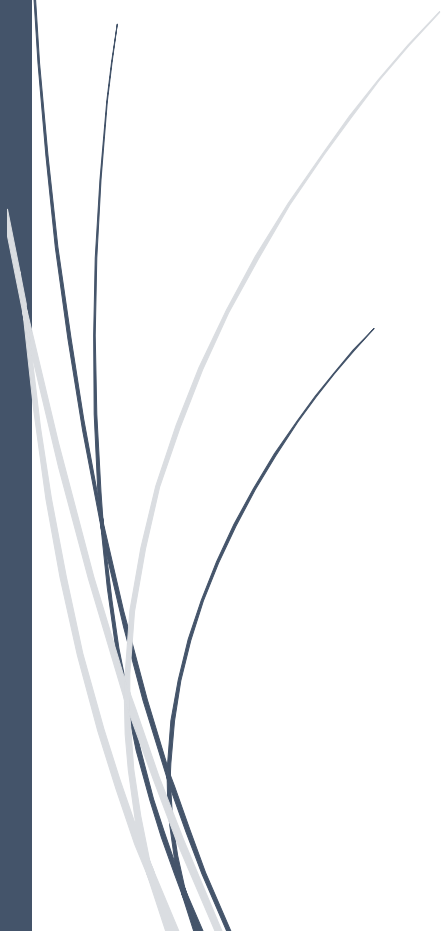
Genomlysning av stödfunktioner

Förskola, grundskola, gymnasieskola och anpassad skola

Therese Wirback

Enheten för resultat och analys
Barn- och utbildningsförvaltningen

2024-11-12

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	2
Bakgrund	3
Lärares arbetssituation	3
Avlastning av lärare med hjälp av andra kompetenser	3
Arbetsituation och stödfunktioner i Norrtäljes kommunala skolor	5
Metod.....	5
Resultat och analys	5
Anställning av stödfunktioner	6
Nuläge	6
Ytterligare behov	7
Uppföljning och effekt.....	7
Stöd från huvudman.....	8
Slutsats	9
Bilaga 1. Enkätfrågor	10

Sammanfattning

Barn- och utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag av barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden att genomlysna behovet av stödfunktioner i förskola och skola i syfte att minska belastningen på undervisande personal (lärare).

Uppdraget har genomförts som en litteratur- och enkätstudie, där kommunens rektorer tillfrågats i syfte att samlat beskriva nuläget gällande behov av stödfunktioner på enheterna. Utredningen utgår således från rektorernas uppfattningar om enheternas samlade behov av stödresurser.

Utredningen visar att behovet av stöd varierar från enhet till enhet och det uttrycks inte några generella verksamhetsövergripande behov. Framför allt avlastas eller behöver den undervisande personalen avlastas inom områden som rör extra anpassningar och särskilt stöd samt studiero och trygghet. Området är dock komplext. Det handlar både om viss diskrepans kring vad som tillhör kärnuppdraget samt att det varierar mellan olika skolformer och enheter om behovet av stödfunktioner finns eller hur lärare ska avlastas.

Den sammantagna bedömningen är därför att respektive enhets behov av stöd kan lösas inom ramen för rektors mandat och befintliga ramar.

Respektive enhet behöver kontinuerligt kartlägga den egna verksamheten och följa upp hur den undervisande personalen kan avlastas i syfte att få mer tid till kärnuppdraget. Detta är något som kan ske inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Inledning

Barn- och utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag av barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden att genomlysna behovet av stödfunktioner i förskola och skola i syfte att minska belastningen på undervisande personal (lärare).

Syftet med utredningen är därför att klargöra vilka stödfunktioner förskolorna och skolorna har i dagsläget för att minska belastningen på undervisande personal samt om det finns ytterligare behov och i så fall vilket.

Enligt en rapport från Sveriges lärare upplever en del lärare, oavsett skolform, att de ägnar för mycket tid till annat än kärnuppdraget¹. Ett sätt att minska arbetsbelastningen och få mer tid till kärnuppdraget är att få stöd av personal med andra kompetenser.

Förekomsten av yrkeskategorier som inte bedriver undervisning i skolan har ökat och är en heterogen grupp². Det finns bland annat lärarassistenter, skolvårdar, resurspedagoger, arbetslagsresurser, socialpedagoger, ungdomscoacher, med flera.

I en tidigare utredning gällande Norrtäljes grundskola och gymnasieskola, framhålls till exempel att införandet av fler socialpedagoger kan vara ett sätt för att minska lärares arbetsbelastning samt även öka elevernas välbefinnande³. Det kan dock även finnas vissa risker med avlastande tjänster. Vilken typ av stödfunktioner som eventuellt behövs och vilka uppgifter som stödfunktionerna kan behöva utföra ser vanligen olika ut på olika skolor.

---

¹ Sveriges lärare, 2024. Med orimliga förutsättningar. Rapport SVLU012

² Skolinspektionen, 2021. Läraravlastande tjänster. Fokus på grundskolans årskurs 7–9. Rapport.

³ Barn- och utbildningsförvaltningen i Norrtälje. Utredning avseende behovet av att införa fler socialpedagoger i skolan. Dnr BSN 2023-442

Uppdraget har genomförts som en litteratur- och intervju- samt enkätstudie. Intervjuer har skett med fackliga representanter och genom en enkät har kommunens rektorer tillfrågats i syfte att samlat beskriva nuläget gällande behov av stödfunktioner på enheterna. Utredningen utgår således från rektorernas uppfattningar om enheternas samlade behov av stödfunktioner.

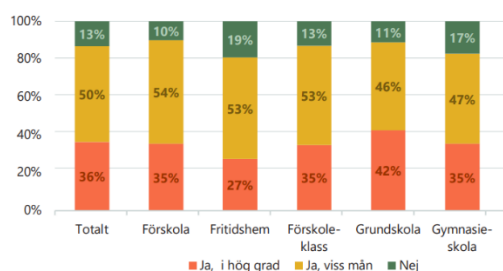
Bakgrund

Lärares arbetssituation

I en rapport från Sveriges lärare framkommer att en del lärare och förskollärare upplever att de har en hög arbetsbelastning och att de gör annat som tar för mycket tid från deras huvudsyssla⁴. Det beror bland annat på dokumentation, för stora undervisningsgrupper och för lite tid till planering.

Om arbetsbelastningen blir för hög kan det minska engagemang och motivation vilket gör att det kan vara svårt att prestera på högsta nivå vilket i sin tur kan leda till försämrad utbildningskvalitet⁵. I diagrammet nedan redovisas andel lärare, utifrån olika skolformer, som upplever att andra arbetsuppgifter tar för mycket tid från det de huvudsakligen är anställda för att göra⁴.

Ungefär en tredjedel av lärarna anser att andra arbetsuppgifter tar för mycket tid men det skiljer sig åt något mellan skolformer. Till exempel är det en något högre andel i grundskolan än i förskolan.

Figur 1. Andel lärare som uppger att andra arbetsuppgifter tar för mycket tid från det de huvudsakligen är anställda för att göra. Källa: Sveriges Lärare

I en uppsats från Mittuniversitetet intervjuades grundskolelärare om sin arbetssituation⁶. Det framkom att förväntningar behöver tydliggöras, att mycket tid gick åt till konflikthantering mellan elever, att det var för många möten med oklart syfte samt krav från flera olika håll. Stöd från kollegor och chef var viktigt samt att få tid till att planera och reflektera kring sin undervisning. Flera uppgav att de önskar mer personal i skolan, till exempel fler resursassistenter men även att det vore bra om lärare kan ha tillgång till en mentor för sin egen del.

Avlastning av lärare med hjälp av andra kompetenser

Förekomsten av nya yrkeskategorier som inte bedriver undervisning i skolan har ökat, delvis på grund av en ökande lärarbrist⁷. Införandet av andra yrkeskategorier är ett sätt att avlasta lärare så att de kan fokusera mer på kärnuppgiften, det vill säga, planera och genomföra

⁴ Sveriges lärare, 2024. Med orimliga förutsättningar. Rapport SVLU012

⁵ Montgomery, C., & Rupp, A. A., 2005. A Meta-analysis for Exploring the Diverse Causes and Effects of Stress in Teachers. Canadian Journal of Education, 28(3), 458–486.

⁶ Sivas, E, och Ndongozi, N., 2023. Stress bland lärare i grundskolan - En kvalitativ studie om lärares upplevelser av orsaker till stress samt behov för att minska stressupplevelser. C-uppsats. Mittuniversitetet

⁷ Skolinspektionen, 2021. Läraravlastande tjänster. Fokus på grundskolans årskurs 7–9. Granskningsrapport.

undervisning, bedöma samt dokumentera och informera om barns och elevers kunskapsutveckling.

Skolinspektionen tar i sin granskning om läraravlastande tjänster upp att flera politiska initiativ har tagits under senare år för att avlasta lärare⁸. Det finns till exempel statsbidrag för att anställa lärarassistenter. De tar också upp att det finns studier som visar att undervisningens kvalitet kan bli bättre tack vare läraravlastande tjänster. Elever kan till exempel få mer undervisningstid av behöriga lärare samt ökad studiero och mindre frånvaro.

Det finns dock även vissa risker med avlastande tjänster, till exempel kan elever med stora stödbehov få mindre undervisning av lärare. Om tjänsterna ska fungera i avlastande syfte är det viktigt att ta hänsyn till lokala förhållanden och att rektor säkerställer att de läraravlastande tjänsterna fyller sitt syfte. Granskningen visar att de flesta av rektorerna kartlägger lärarnas arbetsuppgifter och omfattning kontinuerligt liksom behov av läraravlastning och hur arbetet med läraravlastning fungerar.

Skolverket har identifierat sex olika områden med arbetsuppgifter som andra än lärare kan utföra⁹. Dessa är, trygghet och studiero, praktiskt arbete i anslutning till undervisningen, förbrukningsmaterial och läromedel, IT- relaterade frågor, mentorskap, extra anpassningar och särskilt stöd.

Utifrån dessa sex områdena har Skolverket utvecklat ett webbstöd som inkluderar verktyg för att inventera lärares avlastningsbehov. Webbstödet innefattar även exempel på hur huvudmän och skolor i olika delar av Sverige arbetar med kompletterande kompetenser.

Till exempel har en F-9 skola i Malmö anställt elevkoordinatorer vars arbetsuppgifter inkluderar mentorskap, frånvaro- och kränkingsarbete och kontakten med vårdnadshavarna kring dessa frågor. Skolan har noterat att lärarnas stress minskat. Kränkingsanmälningarna har minskat och elevnärvaron ökat. För att uppnå detta var de noga med koordinatorens kompetens samt att förslagen på hur arbetsbelastningen ska minska och arbetsmiljön förbättras, kom från lärarna, i diskussion med ledningen.

Ett annat exempel är en gymnasieskola i Eskilstuna. Där finns specialpedagoger anställda för att arbeta med kränkingsärenden och frånvaro vilket skapat ökad trygghet bland elever och minskat arbetsbelastningen bland lärarna.

---

⁸ Skolinspektionen, 2021. Läraravlastande tjänster. Fokus på grundskolans årskurs 7–9. Granskningsrapport.

⁹ Skolverket, 2024. Avlasta lärare med lärarassistenter och andra kompetenser. Tillgänglig via: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/leda-personal/avlasta-larare-med-lararassistenter-och-andra-kompletterande-kompetenser#Arbetsuppgiftersomandraanlararekanutfora>

Arbetsituation och stödfunktioner i Norrtäljes kommunala skolor

I Norrtälje kommuns egenregi finns 27 förskolor, 23 grundskolor, en anpassad grundskola, en gymnasieskola och en anpassad gymnasieskola.

Enligt representanter från fackförbundet Sveriges Lärare i Norrtälje är förutsättningarna många gånger bra gällande hur mycket den undervisande personalen kan ägna sig åt kärnuppdraget¹⁰. Det är dock skillnader mellan skolorna och det finns en generell upplevelse av ökad arbetsbelastning. Det senare upplevs delvis vara på grund av digitaliseringen. Den innebär att lärare behöver ägna tid åt system som ligger utanför kärnuppdraget men även ineffektiva digitala verktyg för uppgifter relaterade till undervisningen.

Vidare framhålls att åtgärder riskerar att implementeras utan en grundlig kartläggning och analys. Planering och uppföljning av undervisningen är avgörande för att säkerställa vad som fungerar. Lärarens arbetstid fungerar som en tidsbudget, där effektiv resursanvändning är central. Även med flera assistenter krävs samordning. Mentorskap kan ta värdefull tid men är även relationsskapande. Framför allt handlar det om en omfördelning av arbetsuppgifter för att frigöra lärarens tid till kärnuppdraget. Rätt person bör utföra rätt uppgifter vid rätt tidpunkt. Det skulle kunna vara bra med gemensamma övergripande principer som utgångspunkt men som kan anpassas efter lokala förutsättningar.

I Norrtäljes skolor finns ett flertal olika yrkeskategorier, däribland socialpedagoger som anställts i grundskola och gymnasieskola, i avlastande syfte. Det finns även lärar- och elevassistenter, hälsopedagog, extraresurser, resursassistenter och resurslärare. På förskolan finns i huvudsak barnskötare men även ett fåtal resursassistenter. I anpassad skola finns bland annat elev- och lärarassistenter. I vissa fall har dessa kompetenser införts i avlastande syfte, i andra är det på grund av till exempel medicinska skäl.

Metod

För att kartlägga nuläge och eventuellt ytterligare behov av stödfunktioner för att avlasta undervisande personal utarbetades en digital enkät (se bilaga 1). Enkäten togs fram med stöd av den intervjuguide som Skolinspektionen använde i sin granskning av läraravlastande tjänster.

Enkäten skickades ut till rektorer i samtliga skolformer (förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola) i kommunal verksamhet i Norrtälje kommun i slutet av september, 2024.

Förskolornas rektorer ombads svara utifrån förskoleområde, övriga utifrån respektive skolenhet vilket totalt innebar 33 möjliga svar. Svar inkom från 26 rektorer vilket motsvarar en svarsfrekvens på 79 procent. Några av de rektorer som har många grundskolenheter har likt förskolornas rektorer svarat utifrån rektorsområde. De enheter som inte är representerade fullt ut är några mindre enheter i olika delar av kommunen samt en större enhet i centrala Norrtälje.

Resultat och analys

Utifrån enkäten som skickades till rektorerna framkommer att de flesta anser att den undervisande personalen (lärare) till viss del ägnar för mycket tid till annat än kärnuppdraget. Några anser att de gör det till stor del och andra att de inte gör det till särskilt stor del. Detta

---

¹⁰ Digital intervju genomförd med två representanter för Vi lärare, Norrtälje 16 september, 2024.

ligger i linje med arbetsmiljöundersökningen som genomfördes av Sveriges Lärare¹¹, och gäller både i verksamheter där stödfunktioner anställts, och inte.

Uppgifter som den undervisande personalen genomför utanför kärnuppdraget handlar enligt rektorerna inom förskolan bland annat om dokumentation samt dokumentation som ej är nödvändig. Det handlar också om praktiska göromål såsom disk, städning, problem med IT, leveranser samt hantering av externa kontakter. Det framhålls även att rutinen för riktat individtillägg är tidskrävande för personal och ledning. För närvarande pågår dock ett arbete både kring processen gällande riktat individtillägg och med att minska dokumentationsbördan, med rektorerna.

Inom grundskolan handlar det bland annat om konflikthantering och stök i korridorer med tillhörande dokumentation, mentorsuppdrag, riskhantering, samordning av insatser och möten. Det handlar också om socialt stöd och kontakter, praktiska göromål såsom att kopiera, laga saker och förnya förbrukningsmaterial, frånvarohantering samt IT-problem. I anpassad grundskola kan lärare ibland behöva vikariera för personal som arbetar som resursassistenter eller liknande. De kan behöva hjälpa till vid måltidsituationen och på raster. För anpassad gymnasieskola framhålls elevhälsoarbete och omsorgsarbete. Gymnasieskolan har sedan tidigare en socialpedagog anställd och enligt representanter för fackförbundet Sveriges Lärare i Norrtälje har lärare där ofta tid till för- och efterarbete.

Det framkommer även att det finns viss diskrepans mellan olika rektorer och olika personalgrupper om vad som anses ingå i kärnuppdraget. I anpassad skolverksamhet framhålls att allt spelar in och hänger samman. Omsorg, kontakter, stöd är även för den undervisande personalen en viktig del av uppdraget. Läroplanerna reglerar till stor del kärnuppdraget men visst tolkningsutrymme finns.

Anställning av stödfunktioner

Nuläge

På en del förskolor och skolor har det anställts stödfunktioner i syfte att avlasta undervisande personal, i andra inte. Bland de som har anställt kompletterande personal varierar antalet mellan en och 15. En är vanligast. De som anställt många har antingen en stor grundskoleenhet eller så beror det på att fritidspersonalen är inräknad eftersom de många gånger arbetar som stödfunktioner under skoldagen för att kunna få heltidstjänster. Ibland är det en balansgång mellan att ha fler lärare i skolan och samtidigt kunna erbjuda fritidslärare heltidstjänster.

I förskolan har det anställts specialpedagog, barnskötare, samordnare (inköp, vikariehantering, systemverktyg), chefssekreterare samt pedagogisk utvecklare med IKT-kunskap. I skolan, inklusive gymnasieskolan och anpassad skola, har det anställts närvarosamordnare, resurs- och lärarassistenter, socialpedagoger, IT-ansvariga, hälsopedagog, trygghetsvärd och en administrations- och inköpsassistent.

Avlastning sker främst inom extra anpassningar och särskilt stöd, IT- relaterade frågor samt praktiskt arbete. Det varierar dock något utifrån skolform. För grundskolan framhålls till exempel studiero och trygghet medan det i anpassade skolformer även omfattar avlastning inom omsorgsdelen. Skolverket har också identifierat att några lärare upplever att delar av mentorskapet kan ta tid från kärnuppdraget^{12,13}. Mentorskap i bemärkelsen att lärare har ansvar för elevers utveckling och välbefinnande är reglerat i skollagen men det kan finnas delar i mentorskapet som stödfunktioner kan utföra, om än i samarbete med läraren.

---

¹¹ Sveriges Lärare, 2024. Med orimliga förutsättningar. Rapport SVLU012

¹² Skolinspektionen, 2021. Läraravlastande tjänster. Fokus på grundskolans årskurs 7–9. Granskningsrapport.

¹³ Sveriges Lärare. Norrtäljes lokala fackförening. Intervju september, 2024.

Ytterligare behov

Många, men inte alla, av de som i dagsläget har anställt stödfunktioner i syfte att avlasta undervisande personal uppger att de har ytterligare behov. I förskolans verksamhet finns behov av att anställa specialpedagoger som bland annat kan stötta i arbetet med kartläggningar. Det behövs ytterligare stöd gällande tekniska, inklusive IT, och administrativa göromål, måltider och varuhantering. För grundskolans del nämns behov av vaktmästare, socialpedagog och lärar- och elevassistenter. Fokus skulle främst behöva vara på ökad studiero och trygghet samt extra anpassningar och särskilt stöd. I gymnasieskolan och anpassade skolan finns inte i dagsläget något behov av att anställa eller anställa ytterligare stödfunktioner.

Bland de som uppgett att de inte har anställt stödfunktioner i syfte att avlasta undervisande personal finns det i några av grundskolorna ett behov att göra det. Framför allt finns behovet inom trygghet och studiero men även i relation till extra anpassningar och särskilt stöd samt gällande diverse praktiska göromål och mentorskap och annat socialt arbete. För detta skulle stödfunktioner såsom specialpedagoger, socialpedagoger, lärarassistenter, barnskötare kunna vara aktuellt. Hinder för att anställa anges främst vara att det inte finns ekonomiska resurser men även långa handläggningstider på arbetsförmedlingen kan bidra.

I rapporten från Sveriges Lärare framkommer att faktorer som bidrar till att inte tillräckligt med tid kan läggas på kärnuppdraget bland annat är dokumentation, för stora undervisningsgrupper och för lite tid till planering¹⁴. I Norrtäljes kommunala förskolor pågår ett arbete med att se över hur dokumentationen kan minskas men ändå uppfylla kraven. För stora undervisningsgrupper är inte ett problem i flertalet av de kommunala grundskolorna. Få skolor har klasser med fler än 25 elever och i förskolorna görs uppdelningar i små grupper. På några få enheter, framför allt högstadium, kan för stora undervisningsgrupper dock vara något som påverkar arbetsbelastningen.

Uppföljning och effekt

De flesta rektorer svarar att de följer upp att stödfunktionerna fyller sitt syfte (det vill säga avlastar den undervisande personalen). Liknande resultat fann Skolinspektionen i sin granskning¹⁵. De resultat som rektorerna har kunnat identifiera i och med att de anställt stödfunktioner är att undervisande personal i förskolan upplever mindre stress, att de har fått annat förhållningsätt och behöver lägga mindre tid på administrativt arbete gällande externa kontakter. Någon nämner att de tack vare stödfunktionen kan ge barn det lagstadgade stöd som de behöver. Inom ett förskoleområde har det observerats att den undervisande personalen blivit avlastade från IT-problem samt olika dilemman i barngrupper eller i kontakten med vårdnadshavare. En annan nämner att stödfunktioner skulle behöva avlasta än mer, kring till exempel städning och IT. Ytterligare en nämner att i och med att de har kunnat anpassa stödfunktionens arbetsuppgifter efter behovet så fungerar allt bra.

För grundskolans del handlar det bland annat om att lärarna får mer tid men behåller ansvaret. Studiero och trygghet ökar och kränkingsanmälningar minskar. Undervisning kan ske i mindre grupper. Lärare får mer stöd i och tid till relationsskapande och utför kärnuppdraget bättre. I gymnasieskolan framkommer inte att det finns något ytterligare behov och att arbetet numer fungerar bra med den socialpedagog som tidigare anställdes. I anpassad gymnasieskola framhålls att det finns ökad tid för lektionsplanering.

En mer negativ aspekt är att det ibland förekommer att ansvar som inte ska ligga på en stödfunktion förskjuts till stödfunktionen. Det kan vara ekonomiskt skört med stödfunktioner om de ekonomiska förutsättningarna är av mer temporär art. För förskolans del framhålls

---

¹⁴ Sveriges lärare, 2024. Med orimliga förutsättningar. Rapport SVLU012

¹⁵ Skolinspektionen, 2021. Läraravlastande tjänster. Fokus på grundskolans årskurs 7–9. Granskningsrapport.

även att det är problematiskt att få stöd till små barn när behovet är stort och diagnos saknas. Ibland används inte heller stöd från centrala elevhälsosfunktioner.

De framkommer även att det ibland saknas matchning mellan behov och insats. Vad lärare behöver bli avlastande med är individuellt och utan att ha kartlagt och bedömt vilka behov av avlastning lärarna på en skola behöver finns risken att åtgärden inte får avsedd effekt¹⁶. Det är även viktigt att klargöra syftet för alla involverade i hela organisationen och arbeta med avgränsningar i uppdragen som ges till stödfunktioner, gentemot bland annat kuratorer, studie och yrkesvägledare och speciallärare.

Stöd från huvudman

Beträffande stöd som huvudmannen kan bidra med gällande avlastning för undervisande personal nämner förskolans rektorer enklare mallar för ansökningar och smidigare tillgång till lånematerial. I grundskolan framhålls vikten av att huvudmannen tillhandahåller effektiva system för administrativa göromål samt support i dessa system. I anpassad gymnasieskola framhålls att processer och rutiner kring mallar, överlämningar, elevhälsoärenden, kartläggningar, och åtgärdsprogram kan förbättras och därmed avlasta undervisande personal.

Det nämns även att insatser såsom att ambulerande specialpedagoger skulle kunna stötta på skolan genom att vara där under några dagar för att bistå med kartläggningar och dokumentation kring särskilt stöd, kan bidra till avlastning. Några tar upp att det behövs bättre möjligheter att få hjälp med den fysiska arbetsmiljön, till exempel att få snabb hjälp då något är trasigt eller inte fungerar. Någon nämner att en vaktmästare skulle kunna fylla den rollen.

Delvis efterfrågas utökade ekonomiska resurser så att fler stödfunktioner kan anställas. Alla enheter har dock inte haft möjlighet att genomföra en grundlig kartläggning och analys gällande behovet. En sådan analys skulle istället kunna komma fram till att det är andra insatser som är aktuella. Det skulle kunna handla om att skapa förutsättningar som tar hänsyn till att mindre erfarna lärare kan behöva längre tid för förberedelser, att schemalagningen tar hänsyn till hur långt det är mellan en lärares lektioner, med mera. Det kan även handla om att behovet består av att få hjälp med kartläggningar av behovet samt uppföljning av pågående insatser. I likhet med utredningen kring behov av socialpedagoger är det så att stödfunktioner endast är ett sätt att ge stöd¹⁷. Flera rektorer framhåller likaså att det är viktigt att stödet stämmer överens med behovet och respektive skola behöver avgöra detta. För att få ett adekvat underlag kan enheterna förslagsvis använda sig av Skolverkets webbstödsmaterial.

Utökade medel har även till viss del redan tillsatts. I mål och budget 2023–2025 har det till exempel avsatts medel för att förstärka förskolans stödteam¹⁸. I och med detta finns numer en psykolog anställd där 10 procent är dedikerat till förskolan samt utökat befintligt specialpedagogiskt stöd. Det är för tidigt att utvärdera effekten av denna satsning men även inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet fortgår arbetet med att utveckla och stärka processerna kring särskilt stöd.

Utöver de yrkeskategorier som varit i fokus för denna utredning finns elevhälsopersonal. I en av statens offentliga utredningar framhålls att elevhälsans kompetens kan användas i större

---

¹⁶ Skolinspektionen, 2021. Läraravlastande tjänster. Fokus på grundskolans årskurs 7–9. Granskningsrapport.

¹⁷ Barn- och utbildningsförvaltningen i Norrtälje. Utredning avseende behovet av att införa fler socialpedagoger i skolan. Dnr BSN 2023-442

¹⁸ Norrtälje kommun, 2022. Mål och budget 2023-2025. [Mål & budget 2023–2025](#)

utsträckning än vad som görs vad gäller till exempel extra anpassningar och särskilt stöd¹⁹. I denna undersökning tangeras detta i och med att det framkommer att inte alla förskolor utnyttjar stöd från central elevhälsopersonal.

Slutsats

På flera av förskolorna och skolorna finns stödfunktioner anställda i syfte att avlasta den undervisande personalen och de fyller sin funktion. På några enheter kan det finnas ytterligare behov. Gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan bedömer sig i dagsläget inte ha ytterligare behov.

Behovet av stöd varierar dock från enhet till enhet och det uttrycks inte några generella verksamhetsövergripande behov. Framför allt avlastas eller behöver den undervisande personalen avlastas inom områden som rör extra anpassningar och särskilt stöd samt studiero och trygghet. Området är dock komplext. Det handlar både om viss diskrepans kring vad som tillhör kärnuppdraget samt att det varierar mellan olika skolformer och enheter om behovet av stödfunktioner finns eller hur lärare ska avlastas.

Den sammantagna bedömningen är därför att respektive enhets behov av stöd kan lösas inom ramen för rektors mandat och inom befintliga ramar.

Respektive enhet behöver kontinuerligt kartlägga den egna verksamheten och följa upp hur den undervisande personalen kan avlastas i syfte att få mer tid till kärnuppdraget. Detta är något som kan ske inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

---

¹⁹ SOU, 2021. Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning

Bilaga 1. Enkätfrågor

- Upplever du som rektor att den undervisande personalen generellt ägnar för mycket tid till annat än kärnuppdraget?
- Ge exempel på vad den undervisande personalen generellt ägnar för mycket tid åt
- Har ni anställt stödfunktioner i syfte att avlasta undervisande personal?
  - Om ja;
    - Hur många stödfunktioner har ni tillsatt?
    - Vilka typer av tjänster har stödfunktionerna?
    - Inom vilka område har lärarna blivit avlastade?
      - trygghet och studiero, praktiskt arbete i anslutning till undervisningen, förbrukningsmaterial och läromedel, IT- relaterade frågor, mentorskap, extra anpassningar och särskilt stöd. Annat
    - Har ni genomfört en analys för att säkerställa att ni stödfunktionerna fyller sitt syfte?
    - Vilket resultat kan ni se av att ha anställt stödfunktionerna?
    - Har ni behov av att anställa ytterligare stödfunktioner för att undervisande personal ska kunna fokusera mer på kärnuppdraget?
      - Vilken typ av stödfunktioner?
  - Om nej;
    - Har ni behov av att anställa stödfunktioner i syfte att avlasta undervisande personal?
    - Vilken typ av stödfunktioner är önskvärda?
    - Vad hindrar er från att anställa stödfunktioner?
- Vilket stöd kan huvudmannen hjälper er med i arbetet med stödfunktioner som avlastar undervisande personal.